

- වලාකුළු සහිත අඳුරු කාලගුණයකට පසුව පත්‍ර විචිත්‍රය ඉතා පැහැදිලිව පෙනෙන අතර, හොඳින් සුර්යාලෝකය ඇති කාලගුණයකට පසුව පත්‍ර විචිත්‍රය යටපත් වී යයි.
- සමහර ශාකවල කුරුවීමක් දක්නට ලැබෙන අතර, ආකන්ධ මත නෙක්රෝසීය ලප (මැරුණු කොටස්) දක්නට ලැබේ.

රෝග පැතිරීම

- අර්තාපල් පත්‍ර රෝල් වීමේ වෛරසය ප්‍රධාන වශයෙන් පැතිරීම සිදු වන්නේ රෝගී බීජ අර්තාපල් මඟින් හා කුඩින්නන් මඟිනි.

තවද මෙම PLRV රෝගය පැතිරීමට "කුස්කුටා" වැනි වල් පැළෑටි, වෛරසයේ අන්තර්ධාරක ලෙස ක්‍රියා කරයි. නමුත් මෙය ශාක යුෂ මාර්ගයෙන් පැතිරීම සිදු නොවේ.

කුඩින්නා රෝග වාහකයෙකු ලෙස ක්‍රියා කරයි. රෝගී ශාකයකින් යුෂ උරා බීමකදී උගේ ශරීරයට ඇතුළු වන වෛරසය ජීවිත කාලය පුරාම ශරීරය තුළ පවතී. සමහරවිට ගුණනය වීමක්ද සිදුවන නිසා රෝගය පැතිරීම වඩාත් වේගවත්ව හා පුළුල් ලෙස සිදුවේ.

- PVX වෛරස් රෝගය පැතිරවීමේ වාහකයෙකු පිළිබඳව දැනට හඳුනාගෙන නැත.

බීජ අර්තාපල් කැපීමට ගන්නා උපකරණ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය මඟින් ද මෙය පැතිරීම සිදුවේ.

තවද දියර ඉසින යන්ත්‍ර හා අනෙකුත් කෘෂි උපකරණ ද රෝගය පැතිරවීමට උපකාරී වේ.

- PVY රෝගය පැතිරීම සිදුවන්නේ ද කුඩින්නා මඟිනි. මෙම වෛරස වගී සියල්ලම මිශ්‍රව පවතින විට වගාවට මහත් හානියක් ඇති කරයි.

රෝග පාලනය

- එකම භූමියේ දිගින් දිගටම අර්තාපල් බෝගය වගා කිරීමෙන් වලකින්න.
- නව අර්තාපල් වගාවක් ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම පැරණි වගාවේ වූ සියළුම අල ගලවා ඉවත්කල යුතුය.
- පටක රෝපණය මඟින් විවිධ වගී බෝකර ගන්නා කල්හි නිරෝගී පටක වලින් පමණක්ම එය ආරම්භ කළ යුතුය. යොදා ගන්නා පටකය වෛරස් රෝග වලින් තොරදැයි පරීක්ෂාකර ගැනීම වැදගත් වේ.
- සැම විටම සිටුවීම සඳහා සහතික කරන ලද බීජ අර්තාපල් පමණක් යොදා ගන්න.
- ආසාදිත ශාක ක්ෂේත්‍රයෙන් හැකි ඉක්මනින්ම ගලවා විනාශකර දමන්න.
- වගා ක්ෂේත්‍රය වල් පැළෑටි වලින් තොරව පිරිසිදුව තබාගන්න.
- ක්ෂේත්‍ර කටයුතු වලට ගන්නා උපකරණ සැමවිටම පිරිසිදුකර භාවිතයට යොදා ගන්න

මේ පිළිබඳව ඔබට වැඩි විස්තර අවශ්‍ය වන්නේ නම් පැළෑටි වෛරස් හඳුනා ගැනීමේ මධ්‍යස්ථානයට පැමිණ හෝ පහත ආකාරවලින් ඇමතිමෙන් ද ලබාගත හැකිය.

එක් රෝගී නාම්පලයක් වැනි නාක්ෂණයෙන් ජරීක්ෂා කරවා ගැනීමට රු. 100/= ක මුදලක් ජය කෙරේ.

තාක්ෂණික තොරතුරු: ඩබ්.එම්. පෙම්ලා ජයරත්න
උපදෙස්: ආචාර්ය ඊ.එම්. දසනායක

පැළෑටි වෛරස විශේෂඥ,
පැළෑටි වෛරස් හඳුනාගැනීමේ මධ්‍යස්ථානය,
ගබඩාවත්ත, හෝමාගම.
දුරකතන/ෆැක්ස්: 011-2895598
ඊමේල්: doapvic@gmail.com

අර්තාපල් වගාවේ වෛරස් රෝග

රෝග වාහකයා

රෝගී ශාකයක්

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි.

Solanum tuberosum යන උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හඳුන්වන අර්තාපල් ශාකය අයත් වන්නේ *Solaneseae* කුලයටය.

දියුණු වෙමින් පවතින රටවල මෙන්ම දියුණු වූ රටවලද අර්තාපල් වැදගත් බෝගයක් වේ. ව්‍යාප්තයක් ලෙස මෙන්ම විවිධ කෘමි වග් සැකසීමටද මෙය යොදාගනු ලැබේ.

කෙටි කාලයක දී වැඩි අස්වැන්නක් ලබාදීමත්, ප්‍රෝටීන හා කැලරි ප්‍රමාණය ඉතා ඉහල මට්ටමක පැවතීමත් බිඹිප් ලවණ, විටමින් හා තන්තු සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ඇති නිසාත් අර්තාපල් ආර්ථිකව ඉතා වැදගත් බෝගයක් බවට පත්වී ඇත.

පාරිභෝගික රුචිකත්වය හා වගා කිරීමෙන් ලැබෙන ලාභය නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ද මෙය වැදගත් අලු බෝගයක් වේ.

ලංකාවේ උඩරට තෙත් හා අතරමැදි කලාපවල වගා කරන අර්තාපල් ශාකය මධ්‍යම හා දකුණු ඇමරිකාව නිපඹීම කරගත් බෝගයකි.

එසේ වුවද අර්තාපල් වගාවට වැළඳෙන රෝග නිසා එම වගාව අඛණ්ඩව කරගෙන යාමට විශාල තර්ජනයක් එල්ල වෙමින් පවතී. මෙම බෝගයට වැළඳෙන රෝග අතරින් ලොවපුරා ප්‍රධාන වෛරස් රෝග 06 ක් හඳුනාගෙන ඇත. එනම් "අර්තාපල් X වෛරසය" (PVX), "අර්තාපල් Y වෛරසය" (PVY), "අර්තාපල් S වෛරසය" (PVS), "අර්තාපල් M වෛරසය" (PVM), "අර්තාපල් A වෛරසය" (PVA), සහ "අර්තාපල් පත්‍ර රෝල්වීමේ වෛරසය" (PLRV) වේ.

ඉහත රෝග අතරින් සමහර වෛරස් රෝග අප රට තුල ඇත්තේ ඉතාම අඩු ප්‍රතිශතයකිනි. දැනට සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන්ට අනුව ලංකාව තුල PVA වෛරසය හමුවී නැති අතර, PVM සහ PVS වෛරස ඇත්තේ ඉතාම සුළු ප්‍රතිශතයකිනි. නමුත් PVY සහ PVX තරමක් සුලභ වන අතර PLRV බහුලව හමුවේ.

බොහෝ අවස්ථාවල දී මෙම වෛරස රෝග එකිනෙකට මිශ්‍රවද පැවතිය හැකිය. එනිසා නියම රෝගී තත්වය කුමක්ද යන්න හඳුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.

අර්තාපල් පත්‍ර රෝල්වීමේ වෛරසය

(Potato Leaf Roll Virus - PLRV)

- මෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය ළපටි පත්‍ර උඩුඅතට රෝල් වීමයි.
- බොහෝ ප්‍රභේදවල මෙම රෝග ලක්ෂණ පළමුව පෙන්නුම් කරන්නේ ප්‍රරෝහණයෙන් මසකට පමණ පසුවය.
- රෝගී ශාක පත්‍ර ඝණ වී කහ පැහැ වන අතර ඇඳෙන සුළු (හම්වැනි) ස්වභාවයක් ගනී.
- සමහර ප්‍රභේද වලට රෝගය වැළඳුන විට පත්‍රවල යටි පැත්ත රතු/දම් පැහැයක් ගනී.
- රෝගී මව් ආකන්ධ වලින් හටගන්නා පැළ වල අන්තර් පර්ව කෙටි වී කුරු ස්වභාවයක් පෙන්නුම් කරන අතර හටගන්නා අංකුර ප්‍රමාණයද බෙහෙවින් අඩුවේ.
- එවැනි ගස්වල පහල පත්‍ර ලා කොළපැහැ වන අතර සමහර ප්‍රභේදවල පත්‍ර දාර කහපැහැ වේ.

අර්තාපල් Y වෛරසය

(Potato Virus Y - PVY)

- මෙම වෛරසය අර්තාපල් ඇතුළු එම කුලයේ වෙනත් බෝග (දුම්කොල, මිරිස්, තක්කාල) වලටද වැළඳේ.
- විවිධ අර්තාපල් ප්‍රභේද අනුව රෝග ලක්ෂණ වෙනස්වේ.

- පත්‍ර විචිත්‍ර වීම ඇතිවන අතර, කහ පැහැති හෝ මැරුණු පැල්ලම් පත්‍ර මත දක්නට ලැබේ.
- මුල් අවධියේ දී මෙම පැල්ලම් ලප ලෙස හෝ මුදු ලප ලෙස දක්නට ලැබී පසුව මුළු පත්‍රය පුරාම පැතිරී යයි.
- අවසානයේ පත්‍ර හැකිලී යාම සිදුවේ.
- කඳ, නාරටි සහ පත්‍රවල මත දුඹුරුවන් කළු ඉරි දක්නට ලැබෙන අතර පත්‍ර ඇඹීමක් සිදුවේ.
- රෝගී ආකන්ධ වලින් හට ගන්නා පැළ කුරු වී විචිත්‍ර ලක්ෂණ සහිත හැකිලිණු පත්‍ර ඇතිවේ.

අර්තාපල් X වෛරසය

Potato Virus X - PVX

- මෙම වෛරසය අර්තාපල් මෙන්ම එම කුලයේ වෙනත් බෝග වලටද වැළඳේ.
- බොහෝ විට රෝග ලක්ෂණ පෙන්නුම් කිරීමක් සිදු නොවන අතර අස්වැන්න අඩුවීමක් දක්නට ලැබේ.
- පත්‍ර විචිත්‍ර වීම සිදුවන අතර, පත්‍ර ඝණකම් වේ.